

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-10-000 165
Бања Лука, 12.3.2010. године

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића, Јанка Нинића, Росе Обрадовић и Сенада Тице, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца др. Р. В. сина Н., из Б., З., Ул....., кога заступа пуномоћник Н. К., адвокат, Н. Ул....., против туженог Дома здравља.... из Г., кога заступа пуномоћник заступника О. М. Р., адвокат, Н., Ул....., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Требињу број 015-0-Гж-03-000 419 од 28.11.2006. године, у сједници вијећа одржаној 12.3.2010. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Невесињу број П-172/02 од 30.6.2003. године поништено је као незаконито рјешење туженог Дома здравља.... из Г. (у даљем тексту: тужени) број 01/415/2001. од 27.9.2001. године о престанку радног односа, па је наложено туженом да тужиоца др. Р. В. сина Н. (у даљем тексту: тужилац) врати на његово радно мјесто љекара интернисте, те да му исплати накнаду на име избљених плата и других примања у складу са колективним уговором и општим актима туженог, све у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде и под пријетњом извршења; тужени је обавезан да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 1.458,00 КМ у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде и под пријетњом извршења; приједлог за издавање привремене мјере је одбијен.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Требињу број 015-0-Гж-03-000 419 од 28.11.2006. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена; тужени је обавезан да исплати тужиоцу износ од 500,00 КМ на име накнаде трошкова парничног поступка, у року од 8 дана под пријетњом извршења.

Тужени је изјавио ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се та пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање.

Одговор на ревизију није поднесен.

Тужбом се тражи заштита права из радног односа на начин ближе описан у изреци првостепене пресуде.

Тужилац је, према утврђеном чинјеничном стању, био запослен као љекар интерниста у Војној болници у С., у чину потпуковника. Рјешењем Завода за социјално осигурање војних осигураника-Одељења за првостепени поступак, Б., Ип бр. 90851 УП-1 4895/89 од 31.10.1989. године признато му је право на инвалидску пензију од 01. октобра 1989. године. Доношењу тог рјешења претходио је акт Више војнолекарске комисије при Војној пошти број.... С. Ин. бр. 59-2/21 од 26. јануара 1989. године (налаз, оцена и мишљење) према којем је тужилац трајно неспособан за активну војну службу због „Дг: сензитивна параноидна личност-структура личности“. Тужилац је и поред тога наставио да ради. Од 01. октобра 1989. године био је директор Завода..... до 31. маја 1992. године, кад му је споразумно престао радни однос. За управника Института за физијатрију и рехабилитацију Општине..... именован је 13. јуна 1994. године. Засновао је радни однос код туженог 17. маја 1999. године као љекар интерниста и радио до 03. септембра 2001. године, кад му је рјешењем туженог број 01/415/2001 од 27.9.2001. године, које се побија у овој парници, престао радни однос. То рјешење донесено је на основу члана 112. став 1. тачка 3, те чланова 103, 104. и 105. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 38/00, 40/00, у даљем тексту: ЗР). У образложењу рјешења наведено је да је тужилац приликом заснивања радног односа код туженог „прећутао податак да је корисник инвалидске пензије“. Даље је указано на то да је дописом Фонда за социјално осигурање војних осигураника бр. 8014-2 од 03.9.2001. године „потврђено да је именовани корисник инвалидске војне пензије под исплатним бројем 090851 код наведеног Фонда, што самим тим значи да је код Р.В. одласком у инвалидску пензију наступио потпун губитак радне способности за обављање послова љекара“. Произлази, према томе, да је, по становишту туженог, тужиоцу престао да важи уговор о раду по основу члана 112. став 1. тачка 5. ЗР.

Првостепени суд је закључио да остваривање права на инвалидску пензију не значи и губитак радне способности, те да околност да је тужилац прећутао податке о томе, сама за себе, не представља разлог за престанак радног односа. Он, додуше, није могао остваривати новчана примања по два основа, што је међутим, само обавезивало туженог да, по сазнању за ове чињенице, писмено о томе обавијести Фонд војних осигураника у Б. Тужиоцу није обезбијеђен отказни рок у смислу члана 121. ЗР, а уговор о раду отказан му је за вријеме његове привремене спријечености за рад, супротно члану 18. истог

закона. Позивом на одредбе чланова 105. и 117. став 1. ЗР, првостепени суд је удовољио тужбеном захтјеву.

Другостепени суд је провео вјештачење путем вјештака прим. др. Г. Ц., специјалисте неуропсихијатра, чији су налаз и мишљење допуњени запажањима Б.В.Б., дипломираног психолога. Анализом и оцјеном ових доказа другостепени суд је закључио да за тужиоца није могао бити утврђен потпуни губитак радне способности за рад на радном мјесту љекара интернисте код туженог. Нису, према томе, били испуњени услови из члана 112. став 1. тачка 5. ЗР да тужиоцу престане да важи уговор о раду, закључен с туженим. Другостепеном пресудом је, углавном из тих разлога, одбијена жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Пресуда првостепеног суда донесена је, у овом спору, 30. јуна 2003. године, дакле, прије 01. августа 2003. године, као дана ступања на снагу важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 и 49/09, у даљем тексту важећи: ЗПП) у смислу члана 461. тог закона. Због тога се овај поступак спроводи по одредбама Закона о парничном поступку („Службени лист СФРЈ“ број 4/77, 36/80, 69/82, 58/84, 74/87, 27/90 и 35/91, те „Службени гласник РС“ број 17/93, 14/94 и 32/94, у даљем тексту: ранији ЗПП), како је и прописано чланом 461. у вези са члановима 456. став 1. и 459. важећег ЗПП.

Схватања нижестепених судова су правилна.

Ревизија није основана.

Чланом 112. став 1. тачка 5. ЗР прописано је да уговор о раду престаје да важи са даном достављања послодавцу правоснажног рјешења о потпуном губитку радне способности радника. Такво рјешење, према стању у списима, није достављено туженом, нити се је могло утврдити да је опште донесено. Да је код тужиоца наступио потпун губитак радне способности, не произилази ни из поменутог рјешења Завода за социјално осгурање војних осигураника-Одељења за првостепени поступак из..... Б. Ип бр. 90851 Уп-1 4895/89 од 31.10.1989. године којим је тужиоцу признато право на инвалидску пензију. У изреци тог рјешења унесена је одредба према којој је „уживалац пензије“ (тј. тужилац) „дужан... да овом органу у року од 8 дана пријави заснивање радног односа или обављање професионалне – самосталне делатности, као и остале чињенице и околности које утичу на промену или престанак права на пензију“. Ако тужилац може да заснује радни однос или да обавља самосталну – професионалну дјелатност, што акт о признању тужиоцу права на инвалидску пензију допушта, онда по логици ствари, код њега није наступио потпун губитак радне способности (да јесте наступио, цитирана одредба била би илишна). Према налазу, оцени и мишљењу Више војнолекарске комисије при војној пошти број..... у С. Ин бр. 59-2/21 од 26.1.1989. године тужилац је „трајно неспособан за активну војну службу“, што не мора обавезно да значи да је неспособан и за

рад у својству љекара интернисте код туженог. За Војнољекарску комисију не мора ни да буде битно да ли је војно лице способно за вршење одређених послова, независно од службе у војсци, него да ли је способно за активну војну службу. Ни из резултата вјештачења пред другостепеним судом, о чему је напријед било ријечи, није утврђено да је тужилац потпуно изгубио радну способност. Он је додуше, очигледно несавјесно поступио кад је у односу на туженог „прећутао податак да је корисник инвалидске пензије“. Овакав поступак није међутим, санкционисан престанком уговора о раду по одредбама ЗР. Није спорно ни да је тужилац послје пензионисања наставио да ради, првог код Завода....., па код Института за физијатрију и рехабилитацију Општине И. и најзад код туженог. Нису, према томе, ни по оцјени овог суда били испуњени услови из члана 112. став 1. тачка 5. ЗР да тужиоцу престане уговор о раду код туженог. Тужиоцу је, према томе, правилном примјеном члана 117. ЗР пружена судска заштита његових права из радног односа.

У вези ревизионих навода потребно је указати на слиједеће.

1. Закључак Владе Републике Српске број 02/1-020-2358/01, („Службени гласник РС“ број 62/01, у даљем тексту: Закључак) донесен је 13. новембра 2001. године, послје рјешења туженог број 01/415/2001 од 27.9.2001. године, тако да на његову правну ваљаност није могао имати никакав утицај. Осим тога, Закључак се не може примјењивати на случајеве у којима нису испуњени услови из ЗР за престанак уговора о раду, као у овом спору.

2. Погрешни су ставови ревидента да се је другостепени суд упустио у то „да провјерава Налаз, оцјену и мишљење Више војнољекарске комисије“ да су „налаз, оцјена и мишљење ВЛК од 20.1.1989. год... за II-го степени суд и све органе коначан акт“, да су „протекли сви рокови за његово преиспитивање“, да се је „то могло радити само у Законском року и у Управном поступку, а не у парничном“, те да је „II-го степени суд коначан управни акт, Налаз ВЛК, ставио на ван снаге након 17 година и 9 мјесеци, а предње се је могло чинити само у Управном поступку и у оквиру законског рока“. Стоји чињеница да су налаз, оцена и мишљење Више војнољекарске комисије С. (у даљем тексту: Налаз) донесени 26. јануара 1989. године „након 17. година и 9 мјесеци“ како се тврди у ревизији туженог, писаној 13. децембра 2006. године. Налаз међутим, није управни акт чије би побијање било ограничено роковима прописаним правилима о управном поступку. Коначан управни акт је поменуто рјешење којим је тужиоцу признато право на инвалидску пензију. Налаз има само значај вјештачења у управном поступку за рјешавање о праву тужиоца на инвалидску пензију, како то произлази из образложења поменутог рјешења Завода за социјално осигурање војних осигураника од 31.10.1989. године. Другостепени суд није вршио преиспитивање, нити било какву измјену рјешења од 31.10.1989. године, које и даље остаје на снази у цјелини као коначан и правноснажан управни акт. Исто тако, ни Налаз није поново преиспитиван нити мијењан. Већ је указано на то да је тужилац према дијагнози Више војнољекарске комисије „сензибилна параноидна личност-структура личности“ и да је „трајно

неспособан за активну војну службу“ што за судове није било ни спорно. За пресуђење у овом спору било је међутим битно да ли је тужилац и поред тога што је „сензитивна параноидна личност“ и „трајно неспособан за активну војну службу“, ипак способан за рад код туженог, дакле, ван војне службе, у својству љекара интернисте. Вјештачење пред другостепеним судом имало је за циљ давање одговора на наведено питање о којем се није изјаснила Виша војнолекарска комисија (а што очигледно није било ни предмет њеног интересовања, јер је цијењана способност тужиоца за активну војну службу). Вјештак-неуропсихијатар, уз помоћ дипломираног психолога, није могао утврдити, на основу увида у списе и у расположиву медицинску документацију, као ни на основу психијатријског и неуролошког прегледа тужиоца, да овај није неспособан за рад на радном мјесту љекара интернисте код туженог (што значи да је способан за такав рад) и поред тога што је „сензитивна параноидна личност-структура личности“ (једно друго додуше, може, али не мора да обавезно искључује, како је објаснио вјештак неуропсихијатар, који у свом налазу и мишљењу није могао верификовати потпун губитак тужиоцеве радне способности).

3. Оцјењујући налаз и мишљење вјештака неуропсихијатра, који је поред изјашњења у писменом облику, саслушан и пред судом, као и запажања психолога, другостепени суд је закључио да су реални и засновани на правилима струке и прихватио их као релевантне за пресуђење, па је ради тога одбио приједлог туженог за вјештачење путем другог вјештака. Суд се је, на описани начин, кретао у границама овлашћења из члана 8. ранијег ЗПП.

Како из реченог произилази, нижестепене пресуде немају недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Сходно томе, ревизија туженог је одбијена као неоснована (члан 393. у вези са чланом 386. ранијег ЗПП).

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић